

Marek Martyniuk

Streszczenie rozprawy doktorskiej

pt. „Procedura odwoławcza w systemie realizacji polityki spójności Unii Europejskiej w Polsce. *Status quo* i perspektywy”

Przedmiotem rozprawy jest procedura odwoławcza w systemie realizacji polityki spójności Unii Europejskiej w Polsce. Tematyka badawcza obejmuje zagadnienia związane z zapewnieniem wnioskodawcom ubiegającym się o dofinansowania projektów ze środków unijnych ochrony ich praw podmiotowych określonych zarówno aktami prawa krajowego, przepisami prawa UE, jak również postanowieniami umów międzynarodowych, których Polska jest stroną. Pomimo wysokiego poziomu skomplikowania systemu procedury aplikacyjnej, niejednokrotnie restrykcyjnych warunków formalnych ubiegania się o unijne dofinansowanie, licznych i często nieostrych merytorycznych kryteriów wyboru projektów oraz znacznego stopnia uznaniowości instytucji oceniających wnioski o dofinansowanie, już w założeniu koncepcja procedury odwoławczej w systemie realizacji polityki spójności UE w Polsce została oparta na kompromisie między imperatywem zapewnienia jak największej efektywności wydatkowania środków europejskich a zasadą pewności prawa.

Biorąc pod uwagę powyższe, celem rozprawy jest ustalenie, czy procedura odwoławcza w systemie realizacji unijnej polityki spójności w Polsce jest zgodna z regułami krajowego porządku konstytucyjnego (w szczególności z zasadami wyrażonymi w Konstytucji RP) oraz istotnymi przedmiotowo postanowieniami właściwych umów międzynarodowych, których Polska jest stroną. Ponadto zaproponowane zostały rozwiązania w zakresie doprowadzenia krajowych przepisów prawa regulujących procedurę odwoławczą w systemie realizacji unijnej polityki spójności w Polsce do stanu zgodności zarówno z konstytucyjnym prawem do rzetelnej procedury sądowej, jak i ze standardami europejskimi w odniesieniu do zapewnienia prawa do skutecznego środka odwoławczego i dostępu do bezstronnego sądu.

Rozprawę oparto o strukturę czterech rozdziałów. W pierwszym z nich przeprowadzona została analiza polskiego systemu realizacji polityki spójności Unii Europejskiej jako obszaru funkcjonowania procedury odwoławczej. Punktem wyjścia rozważań w tym rozdziale było określenie założeń i zasad wdrażania polityki spójności Unii Europejskiej, a także wskazanie ram instytucjonalnoprawnych i instrumentów finansowych tej polityki. Następnie przeprowadzone rozważania zostały odniesione do systemu realizacji unijnej polityki spójności w Polsce wraz ze wskazaniem podstaw prawnych, organizacji instytucjonalnej oraz

możliwości rozpatrywania spraw z zakresu procedury odwoławczej w systemie realizacji polityki spójności Unii Europejskiej w Polsce przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w trybie skargi przeciwko państwu członkowskiemu na naruszenie zobowiązań traktatowych (art. 258 TFUE) oraz z wykorzystaniem instytucji pytań prejudycjalnych (art. 267 TFUE), jak również przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w trybie skargi indywidualnej (art. 34 EKPC).

W zakończeniu rozprawy zostały przedstawione konkluzje wynikające z przeprowadzonych badań nad obowiązującymi rozwiązaniami prawnymi i analizowaną praktyką orzecniczą właściwych sądów i trybunałów, w tym wnioski *de lege ferenda*, które potencjalnie mogą być wykorzystane w procesie wdrażania funduszy unijnych w Polsce w perspektywie finansowej 2021-2027.

Białystok, 31 października 2020 r.

..... Marek Martyniuk